

De lange weg naar Justice for Grenfell (5)

Het begint een beetje eentonig te worden: ook eerder in deze jaargang van *Bouwkwaliteit* in de *Praktijk* werd de verschijning aangekondigd van het rapport over de eerste fase van de Inquiry naar de Grenfell Tower-brand in de nacht van 14 juni 2017. Werd aanvankelijk verwacht dat publicatie in februari zou plaatsvinden, op 5 maart jongstleden werd bekendgemaakt dat voorzitter Sir Moore-Bick mikte op 'na Pasen'. Dat is een rekbaar begrip, zo bleek uit een bericht in *The Guardian* van 17 mei 2019¹: hierin werd gemeld dat het rapport nog tot oktober 2019 op zich laat wachten.

Tekst ing. Gert-Jan van Leeuwen

Nog dezelfde dag kwam er een officiële mededeling van de Inquiry zelf², waarin wordt gesteld dat het schrijven van het fase 1-rapport veel complexer en tijdrovender is gebleken, dan waar men vooraf vanuit was gegaan. Het rapport houdt onder meer een beschrijving in van hoe van minuut tot minuut de brand ontstond, zich verspreidde en wat er op elk van de 24 verdiepingen van het gebouw gebeurde. Ook maakt een gedetailleerde beschrijving en analyse deel uit van het rapport over de gebeurtenissen in de meldkamer, op de plaats van de brand en in de respons door hulpdiensten en andere betrokken organisaties.

Eerder al noemde ik in deze artikelenserie de overstelpende hoeveelheid aan documenten die als bewijsmateriaal kunnen worden beschouwd, de veelheid en diversiteit aan gehoorde getuigen en deskundigen en een aantal juridische condities waaraan moet worden voldaan. Zo verplicht de Inquiry-wet de voorzitter om waarschuwingsbrieven te schrijven aan personen en organisaties die in het rapport kritiek te verduren krijgen en in de gelegenheid moeten worden gesteld op die kritiek te reageren voordat het rapport wordt voltooid.

Die procedure, die in Groot Brittannië 'Maxwellisation' wordt genoemd (naar de uitgever Robert Maxwell, die in 1969 een proces aanspande en won tegen de overheid³), begint volgens de Inquiry pas in juli 2019. Na de responstijd zal Sir Moore-Bick laatste aanpassin-

gen moeten doorvoeren, die enerzijds degenen die kritiek te verduren krijgen recht moeten doen, maar anderzijds toch vooral een zo waarheidsgetrouw als mogelijke weergave van de feiten moeten garanderen. Als dat monnikenwerk is voltooid, naar verwachting in oktober dit jaar, kan het rapport worden aangeboden aan regering en parlement.

Irritatie over vertraging

De nabestaanden en overige gedupeerden van de brand zijn zeer geïrriteerd over de zoveelste vertraging in het proces, dat gerechtigheid zou moeten brengen: "Justice Delayed is Justice Denied." De brand kostte 72 mensen het leven. Zijn zij verongelukt of was er sprake van dood door schuld of op z'n minst nalatigheid? Door de woningcorporatie, die verantwoordelijk is voor renovatie en beheer van het gebouw? Door de architect, het bouwbedrijf en de toeleveranciers van de renovatie (zie *Bouwkwaliteit* in de *Praktijk* 2018 nr. 2)? Door de deelgemeente die de plannen en de uitvoering moest beoordelen? Die vragen blijven vooralsnog onbeantwoord.

Het fase 1-rapport zal formeel dat antwoord ook niet geven, maar half mei werd ook duidelijk dat de hoorzittingen van fase 2 niet eerder dan begin 2020 zullen starten. De politie meldde eerder al dat het nemen van strafrechtelijke stappen pas in 2021 wordt verwacht. Ondertussen wonen nog circa 40.000 Britse huishoudens in woontorens met 'Grenfell-sty-le cladding' en laat een daadkrachtige aanpak van deze mogelijk brandgevaarlijke situaties op zich wachten.

Positief is wel dat Theresa May op 30 mei – op de valreep van haar premierschap – bekend maakte het Inquiry-team uit te breiden met twee specialisten die vooral de voorgeschiedenis van de brand zullen bezien. De nabestaanden hebben hier de afgelopen twee jaar op aangedrongen, maar vonden geen gehoor. Gerichte aandacht voor het (niet) naleven van de brandveiligheidsvoorschriften bij de renovatie van Grenfell Tower en voor het al dan niet adequaat reageren door de woningcorporatie op klachten en storingen is in mijn ogen een essentiële toevoeging.

1. Zie: <https://www.theguardian.com/uk-news/2019/may/17/grenfell-fire-inquiry-admits-it-will-not-report-until-october>.

2. Zie: <https://www.grenfelltowerinquiry.org.uk/news/update-inquiry-14>.

3. Zie bijvoorbeeld: <https://en.wikipedia.org/wiki/Maxwellisation>.

Informatie over de auteur

Gert-Jan van Leeuwen is kwartiermaker bij het Instituut voor Bouwkwaliteit en voormalig directeur van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.